

Finansdepartementet

Vår referens/dnr:

SN 40/2020

10333 Stockholm

Er referens/dnr:

Fi2020/00727/E4

2020-05-25

Remissvar

Långtidsutredningen 2019

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att yttra sig över Långtidsutredningen 2019 (SOU 2019:65).

I utredningen konstateras att spridningen i arbetsinkomster ha minskat sedan 1990-talet, trots att lönespridningen har ökat. Anledningen är att den något ökade lönespridningen mer än väl har kompenseras av att sysselsättningsgraden har ökat och att arbetstiderna har ökat för de som arbetar minst.

Svenskt Näringsliv menar att detta visar hur viktigt det är med en effektiv fungerande arbetsmarknad. Incitament till arbete och utbildning förutsätter ett visst mått av lönespridning. En sådan spridning behöver i sig inte bidra till ökad ojämlikhet, utan kan tvärtom genom att fler arbetar göra att fattigdomsproblemen mildras.

På senare tid har fördelningsanalyser även fokuserat på att analysera inte bara fattigdomsproblem utan även inkomstutvecklingen hos de med höga inkomster. Av denna analys framkommer att två tredjedelar av topprocentens kapitalvinster har kommit från fastighetsrelaterade transaktioner. Det framgår även att endast cirka en tredjedel av topprocenten är att betrakta som varaktiga toppinkomsttagare.

Svenskt Näringsliv menar att denna analys nyanserar bilden av toppinkomsttagarna.

I utredningens basscenario ökar Gini-koefficienten med knappt 0,02 enheter mellan 2017 och 2035. Det motsvarar ungefär en femtedel av ökningen mellan 1995 och 2017.

Svenskt Näringsliv menar att detta basscenario är fullt möjligt och att vi därmed går från en period där Gini-koefficienten har förändrats relativt mycket till en period där vi kan förutse relativt små förändringar framöver. Under 1980-talet hade Sverige en kraftigt sammanpressad lönestruktur, generösa ersättningssystem och ett entreprenörsklimat som gjorde det svårt att etablera nya företag. Att det i en sådan situation även fanns en låg statistiskt uppmätt ojämlikhet var en klen tröst. Den svenska ekonomin är numera mer i samklang med liknade västländers och det har då även inneburit en anpassning till en något

högre nivå på Gini-koefficienten. Den anpassningsperioden är nu i huvudsak över och det är att förvänta mindre förändringar framöver.

Utredningen har även analyserat hur familjebakgrunden påverkar elevernas skolresultat, något som är viktigt för att bedöma jämlikhet i möjligheter. Här finns en stor skillnad mellan barn som har fötts i Sverige och utrikesfödda barn. För svenskfödda gäller att familjebakgrundens betydelse i stort sett är oförändrad under de senaste decennierna. Däremot har familjebakgrundens betydelse ökat för utrikesfödda barn, vilket är negativt för jämlikhet i möjligheter.

Långtidsutredningens slutsats är att skolans kompensatoriska förmåga inte har minskat. Men att den kompensatoriska uppgiften har försvårats av en hög migration och att fler barn anländer till Sverige efter skolstart. Det konstateras också att den förväntade lägre migrationen framöver kommer att göra skolans uppdrag lättare och leda till att familjebakgrundens betydelse för skolresultaten därmed minskar.

Långtidsutredningen har förutom sitt basscenario också ett antal olika alternativscenarier.

Svenskt Näringsliv anser att utredningen även borde ha analyserat alternativa scenarier för migrationsstorlek och sysselsättningsgrad. Olika antaganden för migration och sysselsättningsgrad har potentiellt stor inverkan på ojämlikhetsutfall. Beroende på scenarier i detta avseende kan politiken komma att ställas inför olika typer av utmaningar. Ett bredare utredningsunderlag på den här punkten hade kunnat bli till stor nytta för framtida policyval.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGSLIV

Bettina Kashefi

Jonas Frycklund